

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 2/2008 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lag om
ändring av 6 kap. 3 och 5 § i lagen om offentlig
arbetskraftsservice**

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 11 mars 2008 en proposition med förslag till lag om ändring av 6 kap. 3 och 5 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice (RP 21/2008 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Susanna Siitonen och konsultativ tjänsteman Markku Virtanen, arbets- och näringsministeriet
- chef för enheten för arbetskraftsutbildning Olli Petramo, Nylands arbetskrafts- och näringscentral
- byråföreståndare Regina Salkovic, Vammala arbetskraftsbyrå

- arbetskrafts- och utbildningspolitisk sekreteraren Jari-Pekka Jyrkänne, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- expert Mikko Räsänen, Finlands Näringsliv
- direktör Martti Pallari, Företagarna i Finland rf
- ordförande Tapio Huttula, Tjänstemannaförbundet för Specialbranscher ERTÖ rf
- verkställande direktör Merru Tuliara, Henkilöstöpalveluyritysten Liitto (HPL)
- ombudsman Jenni Torikka, Finlands Franchising Förening rf
- franchisingchef Sari Leppänen, Kotipizza Oyj
- företagare Marita Venäläinen, R-kioski i Vammala.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf och Akava ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om offentlig arbetskraftsservice ändras för att det ska bli möjligt för såväl företagare som dem som ämnar bli företagare att delta i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som anskaffats gemensamt. Vidare ska det bli enklare för anställda vid bemanningsföretag att delta i utbildning som anskaffas gemensamt.

Enligt förslaget ska det bli möjligt att skaffa arbetskraftspolitisk vuxenutbildning för anställda eller blivande anställda vid bemanningsföretag så, att användarföretaget deltar i finansieringen av utbildningen i stället för arbetsgivaren. När det gäller sådana som ämnar bli företagare kan uppdragsgivaren eller det företag som

överlåter företagarrättigheterna delta i utbildningskostnaderna.

Lagen avses träda i kraft våren 2008.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet anser att propositionen är behövlig och ändamålsenlig och tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Gemensamt upphandlad utbildning är företagsspecifik arbetskraftsutbildning som företaget och arbetsförvaltningen planerar, finansierar och genomför i samråd med utbildaren. Utbildningsprogrammet läggs upp utifrån företagets behov och genomförs flexibelt på det sätt som passar företaget bäst. Gemensamt upphandlad utbildning får en allt större tyngd som rekryteringsinstrument när tillgången på kompetent arbetskraft tryter.

För företag är gemensamt upphandlad utbildning en viktig investering såväl vid rekrytering som när verksamheten läggs om och utvecklas. Företagets bidrag till finansieringen av denna utbildning är avsevärd; i stora utbildningsblock rör det sig om flera tiotusentals euro. Företaget är med andra ord starkt engagerat i utbildningen och i att sysselsätta deltagarna. Gemensam utbildningsupphandling har de facto gett goda resultat.

Det är viktigt att den gemensamt upphandlade utbildningen utökas och utvecklas, menar utskottet. Enligt lagförslaget kan även företagare delta i utbildningen. I små och medelstora företag deltar företagaren ofta själv i produktionsarbetet och kan då behöva samma utbildning som de anställda. Därför är det befogat att han eller hon kan delta i utbildning på samma sätt som anställda.

Regeringen föreslår att gemensamt upphandlad utbildning också ska kunna ordnas för inhyrda arbetstagare så att användarföretaget deltar i utbildningskostnaderna. Detta är enligt utskottet ett motiverat och behövligt förslag. Det kan ge inhyrda arbetstagare bättre möjligheter och beredskap att dels få tillträde till arbetsmarknaden, dels bevara och förbättra sina arbetsmarknads-

färdigheter och sin yrkeskompetens. Lagändringen ger inhyrd arbetskraft bättre status och bidrar till likabehandling av anställda. Den kan också hjälpa inhyrda arbetstagare att få fast anställning. Utskottet ser det som angeläget att man i samband med lagändringen ser till att också de inhyrda arbetstagare som kommer via arbetsförvaltningens personaluthyrning har samma möjligheter att delta i gemensamt upphandlad utbildning.

Regeringen föreslår att ett företag ska kunna delta i kostnaderna för upphandling av utbildning, när syftet med utbildningen är att få tillstånd ett uppdragsförhållande, inte att ingå ett arbetsavtalsförhållande. Det är ett helt befogat förslag, anser utskottet.

Typiskt för franchising är att franchisinggivaren ordnar utbildning för franchisingtagaren, och franchisingtagaren kan anses betala för utbildningen i samband med den avtalsfästa ersättningen. Utskottet anser att det inte heller framöver är någon idé att ordna den utbildning som utgör en essentiell bit av franchisingavtalet som gemensamt upphandlad utbildning, eftersom arbetskraftsutbildningen förutsätts vara avgiftsfri.

Franchisinggivaren kan emellertid erbjuda franchisingtagaren också sådan generell utbildning enligt allmänna utbildningsplaner som rör företagande, marknadsföring, ledarskap och personalpolitik och som kan vara till nytta oavsett när en eventuell franchisingverksamhet inleds eller avslutas. En sådan utbildning som klart och tydligt skiljer sig från egentlig utbildning i franchising kan genomföras som gemensamt upphandlad utbildning utan att den orättmätigt stöder franchisinggivarens affärsverksamhet och snedvrider konkurrensen. Personalen inom arbetsförvaltningen måste få tydliga anvisningar om hurdan utbildning som är tillåten som gemensamt upphandlad utbildning i sådana fall.

Förslag till beslut

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 10 april 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Arto Satonen /saml
vordf. Jukka Gustafsson /sd
medl. Susanna Haapoja /cent
Hannakaisa Heikkinen /cent
Anna-Maja Henriksson /sv
Arja Karhuvaara /saml
Merja Kuusisto /sd
Esa Lahtela /sd

Jari Larikka /saml
Markus Mustajärvi /vänst
Sanna Perkiö /saml
Paula Sihto /cent
Katja Taimela /sd
Tarja Tallqvist /kd
Jyrki Yrttiaho /vänst
ers. Anni Sinnemäki /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.

RESERVATION

Motivering

Lagförslaget kan underlätta för många som inte har ett säkert jobb och som i dagsläget saknar jämlika möjligheter till utbildning

I utbildningen av inhyrda arbetstagare får vi i stället för den tidigare konstellationen med tre avtalsparter, arbetsförvaltningen, den anställda och arbetsgivaren, en utvidgad uppsättning, där användarföretaget blir fjärde part. I den uppsättningen matchar skyldigheterna och rättigheterna i uppdrags- eller anställningsförhållandet inte varandra, då arbetsavtalet ingås med en avtalspart som inte finns där arbetet utförs eller utbildningsbehovet läggs fast.

Det har förekommit fall där storföretag har missbrukat stödet från den offentliga sektorn genom att för eget behov utbilda arbetskraft med stöd av ett avtal om gemensam upphandling utan att de som genomgått utbildningen fått jobb när produktionen lagts ner eller flyttats utomlands.

I investeringsstöd till företag ingår som villkor att produktionen ska pågå en viss tid för att

stödet inte ska återkrävas. Samma förfarande bör vara möjligt också när arbetskraft utbildas med stöd från det offentliga för ett företags uttryckliga behov.

Regeringen skulle i sin proposition tydligare ha poängterat att skyldigheterna för det bemanningsföretag och användarföretag som ingår arbetsavtalet ska anges klart när avtalet om gemensam upphandling ingås för att exempelvis de uppställda rekryteringsmålen ska uppfyllas efter utbildningen.

Avvikande uppfattning

Vi anser

att arbetslivs- och jämställdhetsutskottet i sitt betänkande tydligare och med större emphasis skulle ha lyft fram de faktorer som avgör hur ansvaret fördelas mellan de olika parterna när inhyrda arbetstagare utbildas.

Helsingfors den 10 april 2008

Markus Mustajärvi /vänst
Jyrki Yrttiaho /vänst
Jukka Gustafsson /sd
Merja Kuusisto /sd

Esa Lahtela /sd
Katja Taimela /sd
Tarja Tallqvist /kd